



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Bekir Bozdağ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Türkiye'de cezaevlerinde tutulan yüzbinlerce mahpusun yaşam koşulları insan onuruna aykırı bir şekilde ulusal ve uluslararası mevzuatın ihlaline neden olmaktadır. Ceza İnfaz Kurumlarında sistematik hale getirilen, uluslararası insan hakları ve sözleşmeleri ile Anayasa'ya ve yasal düzenlemeleri yok sayan, cezaevi yönetimlerinde keyfi, insanlık onuru ile bağdaşmayan yöntemlerle kişisel tutum ve davranışların benimsenmesi ile hayata geçen işlem ve uygulamalar başta yaşam hakkı olmak üzere birçok hak ihlalinin de pandemi ile birlikte arttığı kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Özgürlük İçin Hukukçular Derneği İzmir Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından sadece Ege Bölgesi'nde bulunan hapishanelerde farklı tarihlerde, farklı hapishanelerde hak ihlallerine uğrayan mahpusların bizzat kendileri, vekilleri veya aileleri tarafından derneğe yapılan başvurulara istinaden ve hapishanelerde devam eden açlık grevlerine ilişkin mahpusların sağlık durumları hakkında, mahpuslarla ve bazı hapishane idareleri ile gerçekleştirmiş oldukları görüşmeler sonucu Ege Bölgesi Hapishaneleri Hak İhlalleri Raporu'nu kamuoyunun bilgisine sunmuştur. Söz konusu rapora konu olan cezaevlerinden İzmir Kadın Kapalı Hapishanesinde mahpuslar ile yapılan görüşmelerde; pandemi sebebiyle tecridin halen devam ettiği, tüm iletişim olanaklarının bu süreçte kısıtlandığı, pandemi uygulamalarının sürekli aleyhe uygulanarak mahpusların tüm haklarının engellendiği, 2016 yılında ilan edilen Olağanüstü Hal'den bu yana hala hiçbir haklardan faydalandırılmadıkları; sohbet hakkı vs. sosyalleşme, kişisel gelişim etkinliklerinin tamamen engellendiği, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı

Hakkında Kanun madde 83/4'teki düzenleme çerçevesinde verilen "istisnai takdiri yetkisinin kesin hüküm gibi uygulanarak, aile ve arkadaş görüşlerinin kurum yönetimi tarafından dinleneceğine ve dijital araçlarla bu görüşmelerin kaydedileceğine dair kendilerine tebligat yapıldığı, Abdullah Öcalan' a uygulanan tecridin kaldırılması için süreli olarak açlık grevine giren kişilere soruşturma açıldığı ve disiplin cezaları verildiği, yine yapılan açlık grevi gerekçe gösterilerek örgüt üyeliği iddiası ile davalar açıldığı, 2021 yılı başında yürürlüğe giren yönetmeliğin idare tarafından keyfi ve kötüye kullanıldığı ve adeta bir mahkeme kurularak yeniden ceza verme pratiğine dönüştürüldü, en kısa 6 ay olan koşullu salıverme değerlendirme sürelerinin her geçen gün daha da fazla süre olarak uygulandığı, mahpus Remziye Polat'ın 12.10.2021 tarihli koşullu salıvermesini engellemek için önce "1 ay iletişim cezası" verildiği ancak infaz hakimliğince kaldırılan disiplin cezasının gerekçe olamayacağı belirtilmesi üzerine hukuki olmayan tespitler ile 9 ay koşullu salıvermesinin ötelendiği, yine mahpus Mizgin Çiçek'in ise 10 ay gibi tahliye tarihine yakın bir süre koşullu salıverilmesinin engellendiği, Ekim ayı itibari ile baskıların daha da arttığı Adalet Bakanlığı'nın talimatı olduğu söylenerek her gün oda baskınlarının yapıldığı, robokoplar ile zorlayarak sürekli oda değişikliği yapıldığı, değiştirilen odaların çok pis olduğu yeterli ranza ve asgari bulunması gereken eşyaların olmadığı, sürekli olarak su kesintisi yaşadıkları ve yaşamsal düzen sağlanamadığı belirtilmiştir.

Uluslararası sözleşme kuralları insanların cezaevinde bulunuyor olmalarının tüm haklarının askıya alınması anlamı içermediğini, cezaevi koşullarının asla ek bir cezalandırma yöntemi olarak kullanılmaması gerektiğini ifade etmektedir. Ancak; Türkiye'de hemen hemen her cezaevinde yaşanmakta olan bu ihlaller hapis cezalarının infazında özgürlüğünden yoksun bırakılmanın kendi başına yeterli bir ceza olduğu gerçeğinin göz ardı edildiği ve gerek hapisanenin fiziksel koşulları ve gerekse uygulanan rejimin, çekilmekte olan cezanın şiddetini daha da arttırdığını göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı aktarılan hak ihlalleri bilginiz dahilinde midir? Bilginiz dahilinde ise Bakanlığınız tarafından sorumlular hakkında başlatılmış herhangi bir soruşturma bulunmakta mıdır?
- 2- İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda pandemi sebebiyle tecridin halen devam ettiği, tüm iletişim olanaklarının bu süreçte kısıtlandığı, pandemi uygulamalarının

6/409

sürekli aleyhe uygulanarak mahpusların tüm haklarının engellendiği bilginiz dahilinde midir?

- 3- “Adalet Bakanlığı’nın talimatı” denilerek her gün odalara baskınların yapılmasının gerekçesi nedir?
- 4- Aile ve arkadaş görüşlerinin kurum yönetimi tarafından dinleneceğine ve dijital araçlarla bu görüşmelerin kaydedileceğine dair mahpuslara tebligat yapılması talimatı Bakanlığınızca mı verilmiştir? Bakanlığınızca verildi ise gerekçesi nedir? Bu tebligat tüm cezaevlerinde bulunan mahpuslara da uygulanmakta mıdır?
- 5- Robokoplar ile zorlayarak sürekli oda değişikliği yapıldığı bilginiz dahilinde midir?
- 6- Özellikle pandemi koşullarında yapılan oda değişikliklerinde mahpusların götürüldüğü odaların hijyen koşullarının bulunmadığı, ranza ve asgari bulunması gereken eşyaların olmadığı, sürekli olarak su kesintisi yaşandığı bilginiz dahilinde midir?
- 7- Anayasa’nın 26. maddesine uygun olarak düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti kapsamında temel bir hakkı kullanan süreli olarak açlık grevine giren kişilere soruşturma açıldığı ve disiplin cezaları verildiği, yine yapılan açlık grevi gerekçe gösterilerek örgüt üyeliği iddiası ile davalar açıldığı bilginiz dahilinde midir?
- 8- İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’na mahpusların bildirdiği bu şikayetler doğrultusunda bir denetim uygulanacak mıdır? Sorumlular hakkında işlem başlatılacak mıdır?
- 9- Mevcut durumda cezaevlerinin tamamına yayılan ve hükümlüler açısından önemli bir ihlal teşkil eden, insanların özgürlük hakkını ihlal eden keyfi disiplin cezaları ile tahliyesi engellenen mahpuslarla ilgili tahliyelere engel olan kararların değerlendirilmesi gerçekleşmiş ve olası mağduriyetlerin giderilmesine yönelik olarak Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılması düşünülmekte midir?
- 10- Bakanlığınızın mahpusluğun bu “ağırlaştırılmış” koşullarını etkin biçimde denetleyecek bir mekanizmanız neden bulunmamaktadır?
- 11- Genel olarak tüm cezaevlerinde yemeklerin besin değerinin bulunmadığı, yenilemeyecek kadar kötü olduğu buna karşın kantin fiyatlarının ise fahiş olduğuna yönelik gerek “Şikâyet Var” hattında gerek tarafımıza iletilen sorunlarda gerekse de basında yer alan bilgiler doğrultusunda bilinmektedir. Yemeklerin kötü ve yetersiz, kantin fiyatlarının ise fahiş olmasının gerekçesi nedir? Bakanlığınızca bu konuya ilişkin olarak yapılacak bir düzenleme bulunmakta mıdır?

6/609

- 12- Bakanlığınızca tüm cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerinin bu denli artması üzerine mahpusların uğradığı hak ihlallerini ve keyfiligi ortadan kaldıracak, hak ihlallerinin tespit edilmesini sağlayacak, başta yaşam hakkı ve ayrımcılık yasağına uygun olarak gerekli iyileştirmelerin yapılması ve görevi kötüye kullanmak suretiyle suç işleyen cezaevi yetkilileri ve görevlileri hakkında idari veya hukuki soruşturma başlatılacak mıdır?
- 13- Hükümetinizin işkenceye sıfır tolerans açıklamalarına rağmen, işkence ve diğer türde kötü muameleye ilişkin güvenilir rapor ve şikâyetler artarak devam etmektedir. Bu şikâyetlere ilişkin hızlı, etkin ve bağımsız soruşturma açılması, mahpusların çağrılarına cevapsız kalınmasının, kulak tıkanmasının nedeni nedir?